

REGELS EN RICHTLIJNEN

als bedoeld in artikel 7.12b, lid 1 sub b, WHW, voor het studiejaar 2022/23 voor de BACHELOROPLEIDING **Rechtsgeleerdheid (oud curriculum)** vastgesteld door de Examencommissie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht.

Artikel 1: Begripsomschrijving: Onderwijs- en examenregeling

- a. In deze Regels en Richtlijnen (R&R) wordt verstaan onder Onderwijs- en examenregeling (OER): de Onderwijs- en examenregeling 2022/23 van de bacheloropleiding Fiscaal recht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid in de zin van de WHW, vastgesteld door het faculteitsbestuur van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht.
- b. In deze Regels en Richtlijnen wordt verstaan onder Examencommissie: de commissie bedoeld in artikel 2 onder h respectievelijk artikel 2 onder e van de Onderwijs- en examenregelingen.

Artikel 2: De Examencommissie

- a. De zittingsperiode van de Examencommissie en haar leden begint en eindigt tegelijk met het academisch jaar. Indien een lid een benoemingstermijn niet volmaakt, wordt voor de resterende tijd een vervanger benoemd. Ingeval van langdurige ziekte of afwezigheid anderszins van een zittend lid kan een tijdelijke vervanger worden benoemd voor de periode waarin het lid niet in staat is de taken van lid van de Examencommissie waar te nemen.
- b. De Examencommissie kan de uitoefening van haar bevoegdheden, behoudens de bevoegdheid bedoeld in artikel 25 lid 1, mandateren aan de voorzitter en/of een of meer andere leden van de Examencommissie. Deze mandateringen worden door het secretariaat bijgehouden.
- c. De Examencommissie gebruikt voor de communicatie van beschikkingen en andere informatie die tot individuen is gericht de instellingsemail.

Artikel 3: Examenbevoegdheid

1. De Examencommissie kent onderwijzend personeel van de Faculteit Rechtsgeleerdheid jaarlijks examenbevoegdheid toe voor de duur van een academisch jaar, tenzij de arbeidsverhouding van de betreffende persoon met de UM eerder afloopt. In dat geval geldt dat de examenbevoegdheid bestaat totdat het laatste onderdeel van de onderwijseenheid waarbij de betreffende persoon betrokken is, is afgerond en de beroepstermijn voor de laatste herkansing is verstreken dan wel het laatste beroep is afgehandeld.
2. Als examiner kan slechts worden aangewezen degene die op het desbetreffende vakgebied inhoudelijk deskundig is en over voldoende toetsdeskundigheid beschikt. Van voldoende inhoudelijke deskundigheid is in ieder geval sprake wanneer de betreffende persoon betrokken is bij het onderwijs dat getentamineerd wordt. Voldoende toetsdeskundigheid wordt in ieder geval aanwezig geacht indien de betreffende examiner over een BKO certificaat of een vergelijkbaar certificaat beschikt. Het hebben voldaan aan de CPD-uren kan in dit kader worden meegewogen.
3. De begeleider van een bachelor-essay dient examenbevoegd te zijn. De eerste begeleider dient tevens verbonden te zijn aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid.
4. Personen die niet aan de FdR UM verbonden zijn kunnen op verzoek examenbevoegdheid voor specifieke vakken of opleidingsonderdelen toegekend krijgen. Deze personen kunnen uitsluitend als tweede begeleider van een essay optreden, tenzij hun toetsdeskundigheid genoegzaam is aangetoond.
5. Indien de examiner zich niet houdt aan wet- en regelgeving of richtlijnen van de Examencommissie, of als de competenties van de examiner op het gebied van toetsen (maken, afnemen, beoordelen) herhaaldelijk van onvoldoende kwaliteit zijn gebleken, kan de Examencommissie in overleg met de beherend baas van de betrokken examiner beslissen de examiner te vervangen of hem een of meer andere examinatoren ter zijde te stellen. Ook kan de Examencommissie in overleg met de leidinggevende de aanwijzing tot examiner intrekken dan wel de examenbevoegdheid niet opnieuw toekennen.

Artikel 4: (Deel)Toetsen, doel en organisatie:

1. Elke (deel)toets binnen een vak omvat een door een daartoe aangewezen examiner(en) te verrichten onderzoek naar kennis, inzicht en/of vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de resultaten van dat onderzoek.
2. De coördinatoren en examinatoren verstrekken de Examencommissie op verzoek inlichtingen aangaande tentaminering. Dit kan geschieden door verstrekking van de toetsmatrijs, ter beschikking stellen van antwoordmodellen, veel gemaakte fouten, statistische gegevens en dergelijke.
3. Een verzoek tot wijziging van de vorm van tentaminering van een onderdeel of wijziging van de weging van toetsonderdelen kan tot uiterlijk acht werkweken voor aanvang van de desbetreffende onderwijseenheid door de coördinator aan de Examencommissie worden voorgelegd. Alvorens te beslissen, overlegt de Examencommissie met de Opleidingsdirecteur dan wel de master-directeur en de toetsdeskundige.

Artikel 5: Tijdstippen

1. Schriftelijk op locatie af te nemen toetsonderdelen worden afgenomen op de tijdstippen die in het toetsrooster zijn vastgelegd. Dit toetsrooster wordt minimaal vier weken voor aanvang van de toetsperiode vastgesteld en gepubliceerd.
2. Overige tentamens worden op een door de examiner dan wel de coördinator te bepalen tijdstip in de tentamenweek afgenomen, waarbij in samenwerking met toetscoördinatie dient te worden voorkomen dat overlap tussen verschillende toetsmomenten ontstaat. Deeltoetsen zoals papers of presentaties vinden plaats zoals door de coördinator via Canvas bepaald.
3. Ingeval van mondelingen die niet in de toetsweek plaatsvinden (bijvoorbeeld extra kansen ingevolge art ...) geldt dat de examiner het toetsmoment vaststelt. Indien student onvoorzien verhinderd is, meldt hij dit uiterlijk een dag van tevoren aan de betreffende examiner. Er wordt door de docent eenmalig een nieuwe toetsdatum vastgesteld. Niet verschijnen zonder afmelding leidt tot een registratie van een 0.

Artikel 6: Tentamens en tentamenonderdelen

1. De samenstelling van de verschillende toetsonderdelen van een vak geschiedt door de daartoe aangewezen blokcoördinator in overleg met de toetsdeskundige van de faculteit.
2. Tijdens schriftelijke toetsonderdelen op locatie is een examenbevoegde docent op de tentamenlocatie aanwezig.
3. Tijdens de schriftelijke toetsonderdelen zijn de coördinatoren van de betreffende vakken, dan wel door hen aangewezen examenbevoegde vervangers, telefonisch bereikbaar.

Artikel 7: Recht op deelname aan tentamen(onderdelen)

1. In het oude curriculum wordt geen onderwijs meer aangeboden. Studenten kunnen zich voor vakken uit jaar 3 inschrijven voor exam only vakken.
2. Individuele inschrijving voor tentamens is nodig voor
 - openstaande exam only vakken
 - extra (keuze)vakken die naast het gewone curriculum worden gevolgd.
 - Indien sprake is van examenonderdelen uit jaar 1 en 2 die alleen nog via maatwerk worden dient de student een verzoek tot tentaminering tot de Examencommissie te richten. De Examencommissie houdt bij de toekenning van maatwerkkansen rekening met de studeerbaarheid van het resterende programma, de belasting van student en staf lid/stafleden. De examencommissie kan de student opdragen om in overleg met een studieadviseur een persoonlijk studieplan op te stellen en toestemming voor tentamenkansen hiervan mede laten afhangen.

3. Aan een tentamen of tentamenonderdeel als bedoeld in lid 2 kan pas worden deelgenomen indien de student zich daarvoor tijdig heeft ingeschreven. De Examencommissie kan in gevallen waarin toepassing van de regels rondom tijdige inschrijving tot onbillijkheden van zwaarwegende aard zou leiden, een student alsnog toelaten tot tentaminering.
4. Deelresultaten van een onderwijseenheid blijven gedurende het betreffende academisch jaar geldig, tenzij door de coördinator iets anders is bepaald.

Art. 7a: Extra tentamenkansen

Studenten kunnen bij de Examencommissie een verzoek indienen voor een derde toetskans in een academisch jaar.

Dit verzoek wordt in principe uitsluitend gehonoreerd indien aan de volgende cumulatieve criteria is voldaan:

- Student heeft beide tentamenkansen benut
- Student heeft minimaal een 5 gescoord
- Het vak is het laatste vak dat afstuderen of doorstroom naar de master in de weg staat
- Het vak wordt niet op afzienbare termijn (1 periode) opnieuw regulier getentamineerd

Art. 7b: Maatwerk

Voor zover nog vakken uit jaar 1 en 2 openstaan, dient een student zich voor tentaminering hiervan tot de Examencommissie te wenden. Toekenning van maatwerkoplossingen kan afhankelijk worden gemaakt van de hoeveelheid vakken die nog openstaan of van de resultaten uit voorgaande jaren. Indien een student toestemming krijgt voor maatwerk, is de betrokken docent gerechtigd tijdstip en vorm van dit maatwerk zelf te bepalen binnen de kaders die de OER aangeeft.

Art. 7c: Persoonlijke omstandigheden, studievertraging

Studenten die vanwege zeer bijzondere, onvoorziene en ongeplande zwaarwegende persoonlijke omstandigheden (denk aan plotselinge, onvoorziene gebeurtenissen in de familiesfeer) studievertraging oplopen, dienen deze omstandigheden binnen twee weken nadat redelijkerwijs duidelijk is dat studievertraging kan ontstaan, te melden bij een studieadviseur.

Artikel 8: Ordemaatregelen

1. De Examencommissie wijst voor tentamen(onderdelen) die schriftelijk op locatie worden afgenomen surveillanten aan die erop toezien dat de examinering in goede orde verloopt. Het Reglement van Orde bij toetsen is van toepassing.
2. Bij het afleggen van schriftelijke toetsen op locatie mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van tweetalige, niet-verklarende en niet-juridische woordenboeken waarbij de taal waarnaartoe of van waaruit wordt vertaald het Engels of het Nederlands dient te zijn.
3. De examinerator of coördinator kan van de regel uit lid 2 afwijken door ander materiaal toe te staan. Indien van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt, worden de specifieke regels uiterlijk een week voor het tentamen(onderdeel) waarop zij betrekking hebben aan studenten op geëigende wijze bekendgemaakt. Tevens worden de afwijkingen gecommuniceerd met toetscoördinatie ten behoeve van informatie aan surveillanten.
4. 4. Tenzij het een open boek c.q. open source tentamen betreft, zijn toevoegingen in bronteksten niet toegestaan, met uitzondering van
 - onderstrepingen en/of arceringen van specifieke woorden, zinnen of zinsdelen;
 - door de leverancier aangeleverde, voorgedrukte tabbladen;
 - onbeschreven tabbladen.
5. Take home toetsonderdelen zijn in principe open boek of open source tentamens (te specificeren door coördinator) en moeten in een plagiaatcontrole voorzien. Bij de toetsconstructie dient rekening te worden gehouden met de bijzonderheden van een take home – open boek / open source tentamen(onderdeel) (constructive alignment).

Artikel 9: Fraude en plagiaat

1. Indien de Examencommissie vaststelt dat een student bij enig tentamen of tentamenonderdeel:
 - a. ongeoorloofde hulpmiddelen (bijvoorbeeld telefoon, horloge), teksten of aantekeningen voor handen heeft gehad, dan wel gebruik heeft gemaakt van ongeoorloofde elektronische hulpmiddelen en/of communicatiemiddelen;
 - b. verbaal of nonverbaal zonder toestemming van een surveillant, examiner of lid van de Examencommissie heeft gecommuniceerd of getracht te communiceren met een medestudent;
 - c. heeft afgekeken of heeft getracht af te kijken, dan wel de gelegenheid tot afkijken heeft gegeven, hieronder valt tevens het ter beschikking stellen van stukken, argumenten of kernideeën;
 - d. zich heeft uitgegeven dan wel laten uitgeven voor iemand anders;
 - e. de Examencommissie, corrector, examiner dan wel surveillant ten aanzien van de tentaminering opzettelijk heeft misleid, althans heeft getracht te misleiden of de gelegenheid daartoe heeft gegeven,

kan de Examencommissie een maatregel opleggen als genoemd in lid 5.

2. Indien de Examencommissie vaststelt dat een student bij enig tentamen of tentamenonderdeel plagiaat heeft gepleegd, waaronder onder andere wordt begrepen indien de student:
 - a. gebruik heeft gemaakt dan wel heeft overgenomen van andermans teksten, gegevens, ideeën of gedachten zonder (correcte) bronvermelding;
 - b. de structuur dan wel het centrale gedachtegoed uit bronnen van derden als eigen werk of eigen gedachten heeft gepresenteerd;
 - c. niet duidelijk heeft aangegeven dat letterlijke of bijna letterlijke citaten werden overgenomen;
 - d. de inhoud van andermans teksten heeft geparafraseerd zonder (correcte) bronvermelding;
 - e. beeld-, geluids- of testmateriaal, software en programmacodes heeft overgenomen van anderen zonder correcte bronverwijzing en het zodoende heeft laten doorgaan voor eigen werk;
 - f. eigen werk dat eerder in hetzelfde of een ander vak ter beoordeling is aangeboden zonder substantiële wijziging, uitbreiding of herziening opnieuw ter beoordeling aanbiedt (zelfplagiaat);
 - g. werk heeft overgenomen van medestudenten en dit heeft laten doorgaan voor eigen werk;
 - h. werk(stukken) heeft ingediend die verworven zijn van een derde of die door iemand anders zijn geschreven en dit heeft laten doorgaan voor eigen werk,

kan de Examencommissie een maatregel opleggen als genoemd in lid 5.

Van plagiaat is sprake indien uit een stuk onvoldoende blijkt dat teksten, ideeën, structuur, argumenten en dergelijke niet van student zelf afkomstig zijn. Indien wel duidelijk is dat deze ideeën niet van student afkomstig zijn, maar het stuk grotendeels bestaat uit (vrijwel letterlijk) overgenomen stukken met correcte bronvermelding is geen sprake van plagiaat. Er is dan wel sprake van onvoldoende eigen werk, hetgeen de examiner / coördinator in het cijfer verdisconteert.

3. Indien de Examencommissie vaststelt dat ten aanzien van enig tentamen of tentamenonderdeel anderszins sprake is van fraude, kan de Examencommissie aan de betrokken student een maatregel opleggen als genoemd in lid 5.
4. Alvorens de Examencommissie een passende maatregel neemt, wordt de betrokken student in de gelegenheid gesteld ter zake te worden gehoord. Dit kan schriftelijk geschieden. De student kan afzien van het recht om gehoord te worden. Dit geschiedt schriftelijk en expliciet bij de Examencommissie.
5. Indien fraude is vastgesteld, wordt een aantekening hiervan opgenomen in het dossier van betrokken student. Ingeval fraude zoals omschreven in de leden 1 t/m 3 is geconstateerd, verklaart de Examencommissie het desbetreffende tentamen(onderdeel) ongeldig. Daarnaast kan een van de volgende maatregelen worden opgelegd:
 - berisping;
 - uitsluiting van (verdere) deelname aan een of meer (her)tentamens van de opleiding voor een periode van ten hoogste één academisch jaar;
 - bij ernstige fraude: een voorstel tot een *iudicium abeundi* (artikel 31 respectievelijk artikel 33 OER) indienen bij het College van Bestuur;
 - bij herhaaldelijke en zich daar toe lenende fraude aangifte doen bij de politie van valsheid in geschrifte.
6. Indien na onderzoek wordt vastgesteld dat betrokken student zich niet schuldig heeft gemaakt aan fraude, wordt correspondentie over de vermeende fraude geanonimiseerd en niet opgenomen in het dossier van betrokken student.

Artikel 10: Kwalitatieve eisen te stellen aan (deel)toetsen

1. De (deel)toets heeft betrekking op het onderwijs (leerdoel) naar inhoud en niveau.
2. De vragen en opgaven van de (deel)toets zijn zo evenwichtig mogelijk gespreid over de te toetsen leerdoelen zoals omschreven in het blokboek / de syllabus. Dit kan worden aangetoond met behulp van een toetsmatrijs.
3. De omvang van (deel)toetsen is zodanig dat examinandi, naar redelijke maatstaven gemeten, voldoende tijd hebben om de vragen te beantwoorden.
4. De vragen en opgaven zijn duidelijk; voor zover noodzakelijk blijkt uit de vraagstelling hoe gedetailleerd het antwoord moet zijn.
5. Nadat een schriftelijke (deel)toets is geconstrueerd, wordt dit beoordeeld door een examenbevoegd persoon die niet heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het betreffende toets(onderdeel) (vierogenprincipe). Deze referent beoordeelt minimaal de inhoudelijke juistheid van de vragen, de spreiding van de vragen over de stof, de verhouding tussen eenvoudige, gemiddelde en moeilijke vragen of onderdelen en de haalbaarheid in de beschikbare tijd.
6. Ingeval van een mondeling af te leggen (deel)toets zijn de vereisten uit lid 5 van overeenkomstige toepassing. De vragen /stellingen / casus die gedurende het mondeling aan de orde (kunnen) komen worden van tevoren vastgelegd. Een minimaal antwoordmodel wordt van tevoren afgestemd met de tweede examenbevoegde persoon die bij het mondeling aanwezig is.

Artikel 11: Wijze van beoordelen

1. De wijze van beoordeling is zodanig, dat de geëxamineerde kan nagaan hoe de uitslag van zijn (deel)toets tot stand is gekomen.
2. Eindcijfers van een vak worden weergegeven in hele cijfers op een schaal van 0-10.
3. Voor de beoordeling van (deel)toetsen met gesloten vragen geldt dat in beginsel gebruik wordt gemaakt van een absolute cesuur en gokkanscorrectie.
4. Open vragen van een (deel)toets worden beoordeeld met hele of halve cijfers op een schaal van nul tot tien.
5. Voor de beoordeling van (deel)toetsen die bestaan uit open vragen geldt dat het cijfer wordt berekend door het aantal gescoorde punten bij elkaar op te tellen en dit cijfer vervolgens te delen door het aantal vragen.
6. In afwijking van de leden 3 t/m 5 kan bij een schriftelijk tentamen gebruik worden gemaakt van andere berekeningswijzen. De berekeningswijze dient expliciet op het voorblad van de toets te worden vermeld en wordt tegelijkertijd met de tentameneisen bekend gemaakt.
7. Schriftelijke werkstukken, waaronder begrepen het eindwerkstuk, worden beoordeeld op hele of halve cijfers; een vijfenvijf (5,5) geldt als voldoende.
8. Een door de faculteit erkende en begeleide stage wordt beoordeeld met voldaan/niet voldaan.
9. Ten aanzien van vakken die alleen via maatwerk worden aangeboden kiest de examinator uit de in de OER beschikbare tentamenvormen en beoordeelt het tentamen zoals het tentamen voor 2020 werd beoordeeld.

Artikel 12: Bekendmaking en registratie van de uitslag

1. De coördinator verschaft het Opleidingsinstituut de uitslag van een schriftelijk tentamen ten behoeve van de bekendmaking van de uitslag aan de student. Het Opleidingsinstituut draagt zorg voor de registratie en publicatie van de resultaten van tentamens, examens en van de uitgereikte getuigschriften.
2. Uitslagen van mondelinge tentamens worden de student persoonlijk door de examinator medegedeeld en schriftelijk bevestigd.

3. Na bekendmaking van de uitslag van een tentamen(onderdeel) geeft de coördinator op door hem vast te stellen geëigende manier inzicht in beoordelingscriteria, puntentoekenning en andere aspecten van de beoordeling van het tentamen(onderdeel).
4. De geëxamineerde heeft recht op inzage van zijn tentamen. Ten aanzien van de periodes waarin inzage mogelijk is kunnen nadere regels worden gesteld. Het recht op inzage bestaat ook indien ten aanzien van het tentamen(onderdeel) fraude is geconstateerd.
5. Over geregistreerde gegevens wordt, behoudens toestemming van de geëxamineerde, uitsluitend mededeling gedaan aan het College van Beroep voor de Examens, de Examencommissie en de studieadviseur. Ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek kan de Examencommissie aan derden gegevens verschaffen, een en ander met inachtneming van het bepaalde in de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) en overige toepasselijke regelgeving ter zake.
6. De Examencommissie kan, indien de uitslag daartoe aanleiding geeft, de tentamenuitslag aan een nader onderzoek onderwerpen.
7. Op de lijst met examenonderdelen worden geen deelcijfers of cijfers voor tentamenonderdelen vermeld, maar uitsluitend eindcijfers. Indien het eindcijfer berust op verschillende deelcijfers, is doorslaggevend voor de beoordeling of sprake is van een eindcijfer of student zich voor het einde van het laatste reguliere toetsonderdeel kenbaar van het vak heeft teruggetrokken en daarvan via email melding heeft gemaakt bij de coördinator.

Artikel 13: Nabespreking

1. De geëxamineerde kan binnen drie werkdagen na de publicatie van de voorlopige antwoordsleutel van een schriftelijke MC toets schriftelijk commentaar leveren op de inhoud en vormgeving van gesloten toetsvragen. De coördinator kan op grond van het commentaar besluiten een vraag niet mee te tellen in de berekening van de toetsresultaten of besluiten de antwoordsleutel te wijzigen. Dit geldt onverminderd het bepaalde in artikel 28 van de OER.
2. Gedurende een termijn van twee weken, die aanvangt op de dag na de bekendmaking van de uitslag, kan de geëxamineerde de coördinator om een nabespreking van de open vragen van een schriftelijke toets verzoeken. De nabespreking geschiedt op een door de coördinator te bepalen wijze.
3. Indien een geëxamineerde in aanmerking meent te komen voor wijziging van de reeds vastgestelde uitslag van een tentamen kan hij daartoe binnen drie weken na bekendmaking van de uitslag een schriftelijk gemotiveerd verzoek indienen bij de desbetreffende coördinator. Coördinatoren kunnen voorzien in een ander aanspreekpunt, mits dit duidelijk naar studenten toe wordt gecommuniceerd. Ingeval van blijvende onenigheid omtrent de uitleg aangaande de beoordeling wordt een ander lid van de planningsgroep of de referent verzocht om inhoudelijke feedback aan de student te geven.
4. Indien een geëxamineerde in aanmerking meent te komen voor wijziging van de reeds vastgestelde uitslag met betrekking tot een schriftelijk werkstuk is lid 3 van deze bepaling van overeenkomstige toepassing.
5. Communicatie aangaande bezwaren of vragen ten aanzien van (de beoordeling van) tentamen(onderdelen) verloopt via de instellingsemail.

Artikel 14: Examenonderdelen elders

1. Door de student in het buitenland behaalde resultaten worden niet omgezet naar in Nederland gangbare maatstaven. Op de cijferlijst wordt uitsluitend vermeld dat is 'voldaan'. De student die in het buitenland geen certificaat heeft ontvangen kan op verzoek een overzicht van de door hem gelopen vakken ontvangen. De in het buitenland geldende studiepunten worden toegekend nadat deze door middel van een omrekeningsfactor naar Nederlandse maatstaven zijn omgezet.
2. Ten aanzien van de vakken die elders worden geëxamineerd zijn steeds de ter plaatse vastgestelde regelingen van kracht.

Artikel 15: Geen vrijstelling

Onverminderd het bepaalde in artikel 33 respectievelijk 34 van de OER wordt geen vrijstelling verleend:

- a. aan eerstejaarsstudenten voor vakken uit het tweede of derde studiejaar;
- b. indien voor het blok waarvoor de vrijstelling wordt verzocht reeds een tentamen(onderdeel) is afgelegd;
- c. Indien het tentamen is gemaakt gedurende een periode waarin student op grond van art. 10, in het bijzonder lid 5 van deze Regels en Richtlijnen was uitgesloten van deelname aan tentamens.

Artikel 16: Bachelorexamen Rechtsgeleerdheid (oud)

Geslaagd voor het bachelorexamen Fiscaal recht is de student die voldaan heeft aan de vereisten voor het bachelorexamen Rechtsgeleerdheid (oud) omschreven in de OER.

Artikel 17: Cum laude en summa cum laude

1. Indien de geëxamineerde tijdens het afleggen van het bachelorexamen naar het oordeel van de Examencommissie blijkt heeft gegeven van uitzonderlijke bekwaamheid ('cum laude' en 'summa cum laude'), wordt dit op het getuigschrift vermeld.
2. Blijk van uitzonderlijke bekwaamheid, bedoeld in het vorige lid, is uitsluitend gegeven in de volgende gevallen:
 - a. de student heeft, zonder een tentamen te hoeven herkansen, voor alle onderdelen behorende bij het bachelorexamen zoals genoemd in de Onderwijs- en examenregeling, gemiddeld ten minste een volle acht (8,0) en geen cijfer lager dan zeven behaald ('cum laude') of gemiddeld ten minste een volle negen (9,0) en geen cijfer lager dan zeven behaald ('summa cum laude'). Bij de berekening van het gemiddelde wordt geen rekening gehouden met de relatieve zwaarte van de verschillende examenonderdelen.
 - b. de student heeft, zonder een tentamen te hoeven herkansen, voldaan aan alle onderdelen behorende bij het bachelorexamen zoals genoemd in de Onderwijs- en examenregeling, met een gemiddeld cijfer van ten minste een volle achtenhalf (8,5) waarbij één cijfer lager dan zeven behaald mag worden, en niet lager dan één volle zes ('cum laude').
3. De student bij wie de vaststelling van frauduleus handelen, in de zin van artikel 10, door de Examencommissie heeft geleid tot de ongeldigverklaring van een tentamen(onderdeel), komt, in afwijking van het hierboven bepaalde, niet in aanmerking voor de aantekening 'cum laude' of 'summa cum laude'.
4. Art. 19 is ten aanzien van lid 2 en 3 niet van toepassing.
5. Resultaten die zijn behaald in het buitenland tellen niet mee bij de berekening .

Artikel 18: Sancties

1. Door de Examencommissie kunnen, onverminderd hetgeen in de artikelen 9 en 10 is bepaald, aan de student die niet voldoet aan een bij of krachtens deze Regels en Richtlijnen dan wel bij of krachtens de OER opgelegde verplichting de volgende sancties worden opgelegd:
 - a. berisping;
 - b. uitsluiting van (verdere) deelname aan een of meer examenonderdelen.
2. Het zonder een geldige reden niet verschijnen op een uitnodiging door de Examencommissie leidt tot een berisping. Tevens beslist de Examencommissie in een dergelijk geval zonder de student nogmaals in de gelegenheid te stellen te worden gehoord.

Artikel 19: Hardheidsclausule

De Examencommissie is bevoegd in bijzondere gevallen ten gunste van de student af te wijken van het bepaalde bij of krachtens deze Regels en Richtlijnen. Het is aan de student om een beroep te doen op bijzondere hardheid en deze aannemelijk te maken en bij betwisting te bewijzen. Financiële overwegingen leveren geen overwegende hardheid op.

Artikel 20: Wijzigingen van deze Regels en Richtlijnen

1. De Examencommissie is bevoegd deze Regels en Richtlijnen te wijzigen en de Regels en Richtlijnen voor het volgende studiejaar vast te stellen.
2. Wijzigingen van deze Regels en Richtlijnen die van toepassing zijn op het lopende studiejaar vinden niet plaats, tenzij er redelijkerwijs van kan worden uitgegaan dat de belangen van de studenten hierdoor niet worden geschaad.

Artikel 21: Inwerkingtreding

Deze Regels en Richtlijnen treden in werking op 1 september 2022 en vervallen op 1 september 2023. Aldus vastgesteld door de Examencommissie van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van Universiteit Maastricht op 20 juli 2022.